

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 22.12.2008
KOM(2008) 884 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

**o uplatňovaní poštovej smernice
(smernica 97/67/ES zmenená a doplnená smernicou 2002/39/ES)**

{SEK(2008) 3076}

SPRÁVA KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

o uplatňovaní poštovej smernice (smernica 97/67/ES zmenená a doplnená smernicou 2002/39/ES)

1. Súvislosti a účel tejto správy

Rámec Spoločenstva pre poštové služby EÚ je ustanovený v smernici 97/67/ES zmenenej a doplnenej smernicou 2002/39/ES (ďalej len „poštová smernica“)¹. Podľa článku 23 poštovej smernice sa od Komisie vyžaduje, aby „každé dva roky“ podávala Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní poštovej smernice. V uvedenom článku sa tiež vyžaduje, aby táto správa obsahovala „príslušné informácie“ o vývoji na trhu vrátane informácií o technických a sociálnych aspektoch a informácií týkajúcich sa aspektov zamestnanosti a kvality služieb.

Pravidelné monitorovanie trhu a podávanie správ je dôležitým prvkom na účely úplného dokončenia vnútorného trhu poštových služieb s cieľom včas identifikovať nedostatky a problémy a v prípade potreby umožniť podniknutie potrebných (právných) krokov a vykonať nápravné opatrenia. Monitorovanie trhu je taktiež veľmi dôležité s cieľom umožniť pokračovanie reformy poštových služieb v EÚ transparentným spôsobom a zistiť, či priniesla želané účinky a prínosy. Je potrebné pripomenúť, že predchádzajúce správy o uplatňovaní smernice zohrali významnú úlohu v legislatívnom procese prípravy a prijímania smernice 2008/6/ES.

Komisia predložila prvú správu o uplatňovaní smernice v novembri 2002², druhú správu o uplatňovaní predložila v marci 2005³ a tretiu správu o uplatňovaní predložila v októbri 2006⁴. Táto správa, rovnako ako v prípade predchádzajúcich správ o uplatňovaní poštovej smernice, obsahuje súhrnné hodnotenie celkovej transpozície poštovej smernice v členských štátoch, vrátane uplatňovania kľúčových prvkov poštovej smernice a vývoja v oblasti regulácie, ako aj podrobný opis trendov na trhu (vrátane hospodárskych, technických a sociálnych aspektov, ako aj aspektov týkajúcich sa zamestnanosti a kvality služieb). V správe sa opisuje hlavný vývoj od prijatia poslednej správy o uplatňovaní v októbri 2006 a týka sa vykazovaného obdobia 2006 – 2008.

K správe je pripojený pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý obsahuje ďalšie podrobné informácie o vývoji v oblasti regulácie a o vývoji na trhu. V tejto správe Komisie Rade a Európskemu parlamentu o uplatňovaní poštovej smernice sa stručne prezentujú závery pracovného dokumentu útvarov Komisie. Tak pri príprave správy, ako aj pri podrobnej analýze, ktorá je uvedená v pracovnom dokumente útvarov Komisie, sa vychádzalo

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb, Ú. v. ES L 15, 21.1.1998, s. 14; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/39/ES z 10. júna 2002, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 97/67/ES s ohľadom na ďalšie otvorenie hospodárskej súťaže poštových služieb Spoločenstva, Ú. v. ES L 176, 5.7.2002, s. 21.

² Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní poštovej smernice (97/67/ES), KOM (2002) 632 v konečnom znení.

³ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní poštovej smernice (smernica 97/67/ES zmenená a doplnená smernicou 2002/39/ES), KOM (2005) 102 v konečnom znení a SEK (2005) 388.

⁴ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní poštovej smernice (smernica 97/67/ES zmenená a doplnená smernicou 2002/39/ES), KOM (2006) 595 v konečnom znení a SEK (2006) 1293.

z nedávanej štúdie spoločnosti ECORYS o hlavnom vývoji v sektore poštových služieb (2006-2008)⁵.

Toto vykazované obdobie má mimoriadny význam pre sektor poštových služieb v EÚ, pretože v krátkom časovom rámci, ktorého sa táto správa týka, došlo k značnému vývoju v mnohých oblastiach. Po prvé, Nemecko – s najväčším samostatným (vnútroštátnym) trhom poštových služieb v EÚ – 1. januára 2008 v plnom rozsahu liberalizovalo svoj trh poštových služieb. Po druhé, zdá sa, že v súčasnosti je možné hodnotenie úplného otvorenia trhu v Spojenom kráľovstve, ku ktorému došlo 1. januára 2006, ktoré v skutočnosti vykonávajú nezávislí experti zo Spojeného kráľovstva. Po tretie, možno teraz posúdiť účinky zníženia prahu pre vyhradenú oblasť na 50 gramov do 1. januára 2006 v rámci celej EÚ – ktoré je posledným medzikrokom k úplnému otvoreniu trhu.

V neposlednom rade je potrebné pripomenúť, že vo februári 2008 prijali Rada a Európsky parlament smernicu 2008/6/ES, ktorá ďalej mení a dopĺňa poštovú smernicu (ďalej len „tretia poštová smernica“)⁶. V tretej poštovej smernici sa stanovuje lehota na úplne otvorenie trhu do 31. decembra 2010 pre väčšinu členských štátov (v skutočnosti 95 % trhov poštových služieb v EÚ z hľadiska objemu) a do 31. decembra 2012 pre zvyšné členské štáty. Tretia poštová smernica takto vytvára právny základ dokončenie vnútorného trhu poštových služieb. Toto významné rozhodnutie prijaté širokým konsenzom Európskeho parlamentu a Rady nielenže uzatvára vykazovacie obdobie tejto správy, ale mu aj dáva nevyhnutnú perspektívu. Jednoducho povedané, účelom a rozsahom tejto správy nie je poskytnúť len výhľad uplatňovania tretej poštovej smernice, ktorej plné nadobudnutie účinnosti si vyžiada značné úsilie všetkých zainteresovaných strán, ale aj podať správu o uplatňovaní súčasnej poštovej smernice za vykazovacie obdobie. Aj napriek tomu všade tam, kde to prichádza do úvahy, sa uvádza výhľad a trendy.

2. Význam poštových služieb a ich meniaci sa úloha

Poštové služby sú významným odvetvím hospodárstva EÚ. V roku 2004 predstavovali príjmy EÚ z poštových služieb približne 90 mld. EUR alebo približne 1 % HDP EÚ⁷. Sektor poštových služieb je tiež významným zdrojom zamestnanosti, keďže v roku 2006 poskytovatelia poštových služieb priamo zamestnávali 1,6 mil. osôb⁸.

Na prieniku komunikácie, reklamy a dopravy predstavujú poštové služby spolu s dopravnými, logistickými a komunikačnými službami kľúčové odvetvie hospodárstva EÚ. Poštové služby okrem toho zároveň poskytujú sociálne výhody, ktoré sa nedajú ekonomicky vyjadriť. Sú dôležitým prostriedkom, prostredníctvom ktorého môžu osoby navzájom komunikovať a prijímať informácie. Poštové služby sa považujú za služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

⁵ Štúdia bude k dispozícii na tejto internetovej stránke:
http://ec.europa.eu/internal_market/post/studies_en.htm.

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/6/ES z 20. februára 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 97/67/ES s ohľadom na úplné dokončenie vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva, Ú. v. EÚ L 52, 27.2.2008, s. 3.

⁷ „Hlavný vývoj v sektore poštových služieb v Európe (2004 -2006)“, WIK Consult, máj 2006.

⁸ „Hlavný vývoj v sektore poštových služieb v Európe (2006 -2008)“, ECORYS, 2008.

Sektor poštových služieb sa značne vyvíja. Na konci prvého desaťročia nového milénia poskytovatelia poštových služieb čelia silnému konkurenčnému boju zo strany elektronických komunikačných prostriedkov. To ich núti prispôbovať svoju činnosť tak, aby lepšie spĺňala potreby zákazníkov, a zlepšovať efektívnosť. Navyše, nepretržitým otváraním trhov poštových služieb, čelia pôvodní poskytovatelia poštových služieb rastúcej konkurencii zo strany nových účastníkov na trhu. V reakcii na tento vývoj poskytovatelia poštových služieb značne zlepšili svoju efektívnosť reštrukturalizáciou svojich prevádzok, čo viedlo ku kontrole nákladov a lepšej kvalite služieb. Reštrukturalizácia procesov spracovania pošty naopak často viedla k vývoju nových produktov a koncepcií alebo bola týmto vývojom vyvolaná.

Fyzickú poštu čoraz častejšie nahrádza doručovanie prostredníctvom viacerých kanálov a riešenia prispôbené požiadavkám zákazníkov. Jedným príkladom je vývoj hybridnej poštovej služby, ktorú teraz ponúka väčšina poskytovateľov poštových služieb. Niektorí poskytovatelia poštových služieb idú ešte o krok ďalej a vstupujú na príslušné trhy prostredníctvom vývoja služieb informačných technológií pre svojich zákazníkov. Vývoj nových služieb s pridanou hodnotou je reakciou na hrozbu nahradenia elektronickými službami a na príležitosti, ktoré vyplývajú z rozvoja technológií.

Poštové služby sú rozhodujúcim prvkom politiky jednotného trhu EÚ a boli zahrnuté aj do lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť, ktorá bola opätovne od základov spustená v roku 2005⁹. V oznámení Komisie o jednotnom trhu v Európe 21. storočia¹⁰ sa zdôrazňuje, že iniciatívy sieťových odvetví, ako sú napríklad poštové služby, prinášajú výsledky hneď od začiatku po ich úplnej implementácii. Dá sa však urobiť ešte viac. Panuje všeobecná zhoda, že udržateľné poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, najmä vo vzťahu k sektoru poštových služieb a ostatným liberalizovaným sieťovým odvetviám, možno najlepšie zabezpečiť na konkurenčnom trhu a pomocou rozvoja jednotného európskeho trhu.

3. Uplatňovanie poštovej smernice a vývoj v regulačnej oblasti

Všetky členské štáty transponovali smernicu 97/67/ES zmenenú a doplnenú smernicou 2002/39/ES prostredníctvom série primárneho a sekundárneho poštového práva. V porovnaní so situáciou opísanou v správe o uplatňovaní z roku 2006 Estónsko, kde vtedy prebiehala transpozícia, v súčasnosti už tiež transponovalo obidve smernice.

Formálna transpozícia je však len prvým krokom v procese úplnej implementácie rámca Spoločenstva. Uplatňovanie ustanovení poštovej smernice v praxi a jej vplyv na poskytovateľov a sektor poštových služieb majú často rovnaký význam.

Počas vykazovaného obdobia možno v regulačnej oblasti pozorovať tieto hlavné vývojové trendy:

- 1. januára 2008 Nemecko úplne otvorilo svoj trh poštových služieb. Do dnešného dňa tak štyri členské štáty zrušili vyhradenú oblasť ešte pred dátumom, ktorý sa predpokladá v poštovej smernici (Nemecko, Fínsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo). Liberalizácia nemeckého trhu poštových služieb prebiehala súčasne so zavedením zákonom stanovenej minimálnej mzdy v sektore poštových služieb v Nemecku. Podľa spoločnosti ECORYS je

⁹ Závety predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli, 22. - 23. marec 2005.

¹⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, „Jednotný trh pre Európu 21. storočia“, KOM(2007) 724 v konečnom znení: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2007/com2007_0724en01.pdf

minimálna mzda podstatne vyššia ako mzdy, ktoré v súčasnosti vyplácajú alternatívni poskytovatelia (resp. poskytovateľ) a jej zavedenie by mohlo mať nepriaznivý vplyv na vývoj hospodárskej súťaže.

- Zdá sa však, že došlo k určitému spomaleniu, pokiaľ ide o ďalšie otváranie trhov. V Holandsku, kde sa predpokladalo úplne otvorenie trhu, teraz odložilo liberalizáciu bez toho, aby stanovilo akýkoľvek konkrétny dátum pre úplne otvorenie trhu. Holandská vláda predložila celý rad argumentov v prospech tohto odkladu na dobu neurčitú. Medzi týmito argumentmi boli pracovné podmienky hlavných konkurentov holandského pôvodného poskytovateľa poštových služieb z dôvodu oslobodenia pôvodných poskytovateľov poštových služieb od DPH¹¹ v Nemecku a Spojenom kráľovstve a zavedenie minimálnej mzdy v sektore poštových služieb v Nemecku, ktorá zvyšuje náklady nových účastníkov na trhu. Zatiaľ čo tieto argumenty môžu byť presvedčivé z politického hľadiska, každé právne hodnotenie sa musí pozeráť na ich súlad s existujúcim *acquis*, a najmä s článkom 7 poštovej smernice. V tomto článku sa uvádza, že členské štáty môžu naďalej vyhradiť služby poskytovateľovi (resp. poskytovateľom) univerzálnych služieb len v rozsahu potrebnom na zabezpečenie zachovania univerzálnych služieb. V tomto ustanovení teda nie je odkaz na reciprocitu situácii, ani na iné prvky prítomné vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo v skutkovom rámci.
- Pokiaľ ide o vývoj hospodárskej súťaže v sektore poštových služieb, prevláda teraz trend (povinného alebo dohodnutého) prístupu konkurentov do doručovateľskej siete. Vo väčšine členských štátov sú pôvodní poskytovatelia poštových služieb povinní umožniť prístup za primeraných podmienok, kde sú tieto podmienky v prvom rade určené prostredníctvom rokovania a, ak tieto rokovania zlyhajú, ich môže (alebo musí) určiť národný regulačný orgán.
- Pokrok pri odstraňovaní právnych bariér vstupu na trh bol sprevádzaný vytváraním rovnakých podmienok pre všetkých. Rušivé účinky oslobodenia poštových služieb od DPH na hospodársku súťaž zostali prevažne nezmenené, dokonca aj napriek tomu, že Komisia v roku 2003¹² navrhla príslušnú zmenu a doplnenie šiestej smernice o DPH¹³. Nedostatočný prístup konkurenčných poskytovateľov poštových služieb k poštovým schránkam je v niektorých členských štátoch stále hlavným problémom. Vymedzenie povinnosti poskytovať univerzálne služby a ich budúce financovanie by mohli viesť aj k neistote pre poskytovateľov poštových služieb, najmä ak vykonávajúce vnútroštátne právne predpisy nevytvárajú jasný právny základ (napr. vo vzťahu k rozsahu povinnosti poskytovať univerzálne služby). Postupy udeľovania povolení a licencií a s tým spojené podmienky nie vždy vedú k rozvoju hospodárskej súťaže. V niektorých prípadoch by sa dokonca podmienky spojené s povolením alebo licenciou mohli považovať za obmedzujúce, ako napríklad vo Fínsku, kde poskytovateľ poštových služieb, ktorý má

¹¹ Ďalšie informácie o otázke oslobodenia od DPH sú uvedené ďalej, ako aj v bode 3.5.3 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

¹² Šiesta smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu — spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia, Ú. v. ES L 145, s.1, ktorú od 1. januára 2007 nahrádza smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1. Uvedená smernica je v skutočnosti prepracovaným znením šiestej smernice Rady z roku 1977 zmenenej a doplnenej v priebehu rokov.

¹³ Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS, pokiaľ ide o daň z pridanej hodnoty na služby poskytované v sektore poštových služieb, KOM(2003) 234 v konečnom znení, zmenený a doplnený prípravným aktom KOM(2004) 468 v konečnom znení.

v úmysle získať licenciu je povinný poskytovať celú škálu univerzálnych služieb alebo platiť osobitnú „daň“, ktorá môže predstavovať od 5 do 20 % jeho ročného obratu. Režim udeľovania licencií v skutočnosti vlastne blokuje hospodársku súťaž v doručovaní adresných zásielok vo Fínsku.

V platnosti zostávajú aj ďalšie pripomienky a závery zo správy o uplatňovaní smernice z roku 2006.

Úroveň transparentnosti údajov o nákladoch a vedení účtovníctva poskytovateľmi univerzálnych služieb sa ešte stále vo veľkej miere líši a preto sa tieto údaje medzi jednotlivými členskými štátmi značne nekonzistentné. Zdá sa, že hlavné požiadavky článku 14 poštovej smernice sú splnené (osobitné účty pre každú službu v rámci vyhradenej oblasti na jednej strane a pre nevyhradené služby na strane druhej). Menej isté však je, či sú splnené aj požiadavky článku 12, najmä zabezpečenie, aby sadzby za každú službu patriacu do povinnosti poskytovať univerzálne služby pokrývali náklady.

Zákonodarný orgán Spoločenstva potvrdil, že pre dokončenie vnútorného trhu poštových služieb sú nevyhnutné dobre fungujúce národné regulačné orgány (NRO). Zatiaľ čo všetky členské štáty zriadili formálne nezávislé NRO, možno poznamenať, že mandát, zdroje a právomoci NRO sa medzi jednotlivými členskými štátmi značne líšia a existujú oprávnené pochybnosti, či sú všetky NRO primerane vybavené na to, aby (efektívne) plnili svoje úlohy.

4. Trendy na trhu

V období 2004 až 2006 naďalej rástli objemy adresovaných zásielok na trhu poštových služieb¹⁴. Rast objemov bol výraznejší v nových členských štátoch, ktoré vstúpili do EÚ v rokoch 2004 a 2007, ako v starých členských štátoch. V období rokov 2004 až 2006 objemy zásielok vzrástli v priemere o 6,5 % v nových členských štátoch v porovnaní s priemerným rastom 1,5 % v ostatných pätnástich členských štátoch. Trh poštových služieb sa naďalej vyvíja smerom k jednosmernému distribučnému trhu s podielom zásielok spoločností v priemere 85 % z celkového objemu zásielok.

Očakáva sa, že v členských štátoch s menej rozvinutým trhom poštových služieb budú aj naďalej podstatne rásť s výrazným potenciálom rastu najmä v súvislosti s adresovanými zásielkami, keďže kvalita úrovne poskytovaných služieb sa zlepšuje. V členských štátoch s vyspelými trhami poštových služieb je situácia odlišná. Niektoré z týchto členských štátov ešte stále môžu dosiahnuť mierny rast, zatiaľ čo ostatné členské štáty, ako napríklad Spojené kráľovstvo a Holandsko, už v posledných rokoch zaznamenali pokles objemov adresovaných zásielok.

Hospodárska súťaž na trhu s listovými zásielkami vzrastá, ale ešte stále sa vyvíja pomaly a zmysluplná hospodárska súťaž ešte len musí vzniknúť. Podiely konkurentov na trhu síce rastú, ale stále sú na nízkej úrovni dokonca aj v členských štátoch, ktoré plne liberalizovali svoje trhy poštových služieb. Úplná hospodárska súťaž sa rozvinula nadpriemerne v Španielsku, Švédsku, Nemecku a Holandsku. Odhadované podiely konkurentov na trhoch v týchto členských štátoch sa v roku 2007 pohybovali v rozsahu od približne 8 % v Španielsku až po 9 % vo Švédsku, 10 % v Nemecku a 14 % v Holandsku. V nových členských štátoch sa rozvoj úplnej hospodárskej súťaže zaznamenal v Bulharsku, Českej

¹⁴ Najnovšie dostupné údaje; ECORYS, 2008.

republike, Estónsku a Rumunsku. Vo väčšine ostatných členských štátov zostali podiely konkurentov na trhu s malými výnimkami na úrovni nižšej ako 2 %.

V Spojenom kráľovstve, ktoré v roku 2006 úplne liberalizovalo svoj trh poštových služieb, úplná hospodárska súťaž zostáva takmer nevýznamná, ale hospodárska súťaž sa rozvinula na predchádzajúcom segmente trhu, na ktorom majú konkurenti podiel na trhu približne 20 % z celkového objemu adresovaných zásielok. NRO Postcomm v Spojenom kráľovstve bol mimoriadne aktívny pri rokovaní o dohodách o prístupe na trh a vytvorení režimu udeľovania licencií novým účastníkom na trhu. Niektoré aspekty režimu prístupu a regulácie prístupu viedli skôr k rozvoju konkurencie v oblasti prístupu, ako v oblasti úplnej hospodárskej súťaže v Spojenom kráľovstve.

Zdá sa, že zníženie vyhradenej oblasti zo 100 gramov na 50 gramov od 1. januára 2006, ktoré sa podieľalo na otvorení trhu s adresnými zásielkami o ďalších 7 %, malo malý vplyv na rozvoj hospodárskej súťaže, keďže otvorilo len malú časť trhu poštových služieb z hľadiska objemu. Zdá sa, že otvorenie rozličných segmentov trhu s adresovanými zásielkami v niektorých členských štátoch bolo pre rozvoj hospodárskej súťaže dôležitejšie, pretože otvorilo konkurentom väčší priestor na trhu poštových služieb, napríklad liberalizácia trhu s adresovanými zásielkami v Holandsku, takzvaná „licencia D“ v Nemecku (ktorá konkurentom umožňuje poskytovať *služby doručovania v nasledujúci deň s pridanou hodnotou* až do úplného otvorenia trhu) a liberalizáciu hybridných poštových služieb v Bulharsku.

Vo všeobecnosti pomalý rozvoj hospodárskej súťaže možno pripísať právnym bariéram, t. j. skutočnosti, že vo väčšine členských štátov sa vyhradené oblasti podieľajú na väčšine objemov poštových služieb. Keďže úspory z rozsahu zohrávajú významnú úlohu v poštovej činnosti, vyhradenie služieb pôvodným poskytovateľom poštových služieb spôsobuje, že pre nových účastníkov je veľmi ťažké získať dostatočný objem, aby aj oni mali prospech z úspor z rozsahu a mohli úspešne konkurovať na trhu poštových služieb.

Okrem vyhradenej oblasti a ďalších právnych bariér, ktoré už boli uvedené vyššie, ako je napríklad oslobodenie poštových služieb od DPH, prístup k poštovým schránkam alebo ďalšie prvky poštovej infraštruktúry v niektorých členských štátoch a postupy udeľovania povolení a licencií, môžu existovať aj strategické bariéry, ktoré bránia rozvoju hospodárskej súťaže. Strategické bariéry by mohli vzniknúť najmä z (údajného) zneužívania postavenia poskytovateľmi poštových služieb s dominantným postavením na trhu, ako napríklad zmluvy o exkluzivite, cenová diskriminácia, vernostné bonusy a „balíčky služieb a viazanosť“.

5. Vplyv poštovej smernice na trh

Reforma poštových služieb, ktorá sa začala v roku 1992 uverejnením Zelenej knihy o rozvoji jednotného trhu poštových služieb a sektora poštových služieb. Poštová smernica a jej uplatňovanie členskými štátmi viedli k zlepšeniu kvality služieb a zabezpečili poskytovanie univerzálnych služieb prístupných pre všetkých zákazníkov. Poskytovanie vysokokvalitných a cenovo dostupných univerzálnych poštových služieb sa poskytuje v rámci Európskej únie aspoň päťkrát za týždeň, len s určitými obmedzenými výnimkami spôsobenými geografickými podmienkami.

Z dôvodu vplyvu poštovej smernice na reguláciu a na trh a postupného otvárania trhu sa hospodárska súťaž rozvíja na trhu listových zásielok. Podiel konkurentov v segmente trhu s adresovanými zásielkami sa od roku 2004 do roku 2007 značne zvýšil v niekoľkých

členských štátoch. Otvorenie trhu a zavedenie hospodárskej súťaže sú kľúčovými nástrojmi vytvárania pracovných miest a dosahovania lepších služieb pre spotrebiteľov. Zmysluplná hospodárska súťaž však ešte len musí vzniknúť a je potrebné efektívne sa zaoberať zistenými (alebo vznikajúcimi) bariérami vstupu.

Pôvodní prevádzkovatelia poštových služieb motivovaní postupným otváraním trhu, ktoré je ustanovené v poštovej smernici, a pôsobením hospodárskej súťaže pokračovali vo vykazovanom období v modernizácii svojich prevádzok a vynakladali maximálne úsilie na reštrukturalizáciu s cieľom zvýšiť efektívnosť. Poskytovatelia poštových služieb sa stále viac orientujú na trhové poskytovanie poštových služieb orientovaných na zákazníka.

Kvalita služieb - meraná časom doručenia – zostala počas vykazovaného obdobia v priemere na vysokej úrovni a vysoko prekročila výkonnostné ciele stanovené v poštovej smernici pre doručovanie 85 % poštových zásielok v rámci EÚ do troch dní a 97 % do piatich dní. V roku 2007 sa v rámci EÚ do troch dní doručilo 94 % zásielok, čo sa v porovnaní s rokom 2006 v podstate nezmenilo.

6. Závěry

Počas vykazovaného obdobia pokračovalo postupné otváranie sektora poštových služieb a Nemecko plne liberalizovalo svoj trh poštových služieb. Hospodárska súťaž sa ďalej rozvíjala. Rozvoj hospodárskej súťaže s prínosom tak pre hospodárske subjekty, ako pre zákazníkov – hoci len vznikajúcej – je však naďalej pomalší ako sa očakávalo. To je na jednej strane spôsobené skutočnosťou, že veľká časť trhu poštových služieb je aj naďalej vyhradená pre pôvodných poskytovateľov poštových služieb. Prijatie tretej poštovej smernice sa preto musí považovať za rozhodný krok v tomto smere, keďže umožňuje zrušenie posledných prirodzených monopolov a predstavuje jedinečnú možnosť pre sektor poštových služieb, ako aj pre celé hospodárstvo. Vznikajúca hospodárska súťaž, ktorá sa už identifikovala v členských štátoch, ktoré plne otvorili svoje trhy, vedie k vyššej kvalite a k poštovým službám, ktoré sa viac orientujú na zákazníka.

Ale okrem vyhradenej oblasti ešte stále pretrvávajú ostatné (právne a strategické) bariéry vstupu na trh. Ak sa má vízia vnútorného trhu s udržateľnými a efektívnymi poštovými službami stať realitou, s týmito bariérami trhu je potrebné efektívne sa zaoberať a odstrániť ich. Zodpovedá za to Komisia spoločne s členskými štátmi, ako aj so všetkými zainteresovanými stranami. Je nevyhnutné, aby sa zaviedol systém účinnej regulácie vo všetkých členských štátoch a aby vnútroštátne právne predpisy o poštových službách nepredstavovali záťaž pre vznikajúcu hospodársku súťaž a jej pozitívny vplyv na potreby zákazníkov.

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v roku 2003 Komisia predložila Rade návrh, ktorým sa ruší oslobodenie poštových služieb od DPH a ustanovuje zdanenie všetkých poskytovateľov poštových služieb. Rada však doteraz nebola schopná tento návrh odsúhlasiť a od roku 2004 ho ešte neprediskutovala. Prijatie tohto návrhu je teraz ešte naliehavejšie, pretože tretia poštová smernica stanovuje konečný dátum pre plnú liberalizáciu vnútroštátnych trhov poštových služieb. Možno by stálo za zmienku, že v súčasnosti na Európskom súdnom dvore prebieha konanie vo veci návrhu na začatie prejudiciálneho konania o rozsahu oslobodenia poštových služieb od DPH (Vec C-357/07).

Ukázalo sa, že NRO zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri plnení cieľa dokončenia vnútorného trhu a prostredia s viacerými prevádzkovateľmi. Medzi hlavné výzvy ktorým NRO čelia, okrem iného, patrí zabezpečenie interoperability na trhu s viacerými prevádzkovateľmi, podniknutie krokov proti strategickým bariéram vstupu a zabezpečenie, aby sadzby lepšie pokrývali náklady. Vo väčšine členských štátov je potrebné zvýšiť odbornosť a personálne obsadenie NRO, aby mohli úspešnejšie plniť svoje úlohy. Je to prvok, ktorý sa zdôrazňuje aj v smernici 2008/6/ES.

Zameranie sa na sektor poštových služieb v nasledujúcich rokoch je jednoznačné. Nemôže spočívať výlučne na procese transpozície tretej poštovej smernice. Rozhodujúci význam má monitorovanie trhu a kritické hodnotenie uplatňovania súčasnej poštovej smernice. Členské štáty, najmä ich NRO, musia venovať plnú pozornosť účinnej transpozícii tretej poštovej smernice súčasne so zabezpečením účinnej regulácie podľa v súčasnosti uplatňovanej poštovej smernice. Táto ďalšia etapa má zásadný význam, pretože sa týka prechodu z niekoľkých právnych režimov len na jeden.

Na základe záväzkov a povinností zákonodarného orgánu Spoločenstva sa Komisia bude na týchto procesoch aktívne podieľať tým, že členským štátom umožní zaviesť najlepšiu regulačnú prax a zároveň bude pokračovať v aktívnom a transparentnom monitorovaní trhu s cieľom zabezpečiť splnenie cieľov reformy poštových služieb v EÚ.